

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 97. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593110192.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

Det er vistnok sandt, hvad Grækerne sagde: at en Guddom undertiden taler af et Menneskes Mund. Hint Ord om, at vi skulde opsøge det hemmelige Selskab, var jo ikke kommet tilfældig, det reiste sig som Stemme fra en Aand frembragt af os Begge, og man omgaaes ikke Aander af nogensomhelst Art uden at paadrage sig en Forpligtelse. Men vi efterkom ikke Forpligtelsen; Tanken skulde have ledet vor Reise som et Flag, men blev siddende udenpaa som en Veirhane. Tildels havde dette sin Grund i, at Reiser i Almindelighed ikke ere af god Indflydelse paa Menneskets Indre, medmindre de have et bestemt, overskueligt Formaal. De sprede Sindet; ingensteds træder man ind i Forhold, som man ikke kan gaae fra; man fjerner sig ligesom 98 fra sin Gud, idet man fjerner sig fra dem, hvis Dom man er vant til at underkaste sig. Hertil kom, at Grev Fritz, uagtet han virkelig beholdt Tanken om, at vi skulde søge noget Idealt, ikke troede, at det kunde være til Hinder, at han spillede. Det var og blev hans Lidenskab, og det var i denne Henseende, som om han reiste paa en Profession. Jeg havde jo ikke den Opgave at forhindre ham derfra; der maatte ingen Tvang lægges paa ham; Spørgsmaalet, der egenlig blev stillet, var, om jeg ligesom magisk, ved indirecte Paavirkning kunde udrette Noget paa ham, og et saadant Middel kunde jeg ikke finde, allermindst i Førstningen, da Reiselivets Behagelighed betog mig. Hvorsomhelst vi kom, fandt vi det bedste Selskab, det vil sige: unge, rige Mænd af fornem Slægt, der modtog os med den største Opmærksomhed og førte os til alle Forlystelser. De lignede i Reglen hinanden i et karakteristisk Træk: de bleve aldrig mere Ven med Nogen end, at de i paakommende Tilfælde kunde give ham et Kaardestød. Men dette gav dem, for en Tid idetmindste, noget Piquant, formedelst Blandingen af Determinerthed og tilsyneladende *abandon*. Det behagede mig at gaae Arm i Arm med denne gyldne Ungdom, at hamle op med dem i det, der syntes Gjenstand for deres Ærgjerrighed, at lade mig beundre af Mængden, der i Afstand beundrede dem. Men jeg maatte ogsaa paa en Maade betale derfor, ved Lidelse; thi Hazardspillet drog mig dæmonisk til sig. Jeg kunde med nogenlunde Lethed, modstaae Lidenskaben, naar jeg var Tilskuere ved Bassette, Lansquenet o. desl. i en privat Kreds; men anderledes vanskeligt blev det, da vi efter et kort Ophold i Hovedstaden - hvor det paa Grund af Sommeren ikke var *fashionable* at blive - i Selskab med nogle Gardeofficerer gjorde en Udflugt til Rhinen. Naturpragten og Vovespillets Aand grebe paa den særeste Maade ind i hinanden, gjorde Hjerne og Blod udfordrende overfor Livet, Skjæbnen. Vi vare en Morgen paa Stolzenfels, seilede derfra i Baade over Rhinen med den Hensigt at lade os roe ind i Lahnfloden og være ved Roulettebordet i Ems om Aftenen. Medens vi glede hen over den brede, glatte, glandsfulde, grønne Rhin, mellem Skove, romantiske Klipper og Borgruiner, kom et Tordenveir hastig dragende op, forvandlede Egnen til en stor Kjedel fyldt med Bulder og Gnister, var storartet, voldsomt og netop saa meget faretruende, at Livet i os reiste sig imod det ligesom for at forlange Mere. Og da saa det mørke Uveir ligesaa hurtig drog over og gjorde Plads for nyt Solskin, var det, som om vi 99 leende havde betvunget det. Fra Oberlahnstein toge vi Vogne, kørte igjennem et blidt, romantisk Bjerglandskab, hvis Skove og Marker duftede efter Tordenregnen og glimrede i Millioner Diamantdraaber, gjækkende Henvisninger til uendelig Rigdom. Efter en Middag, hvis Yppighed blev holdt indenfor de rette Grændser af Hensyn til, at Hovederne skulde være klare, gik vi til Spillesalen, og det var, som om vi betraadte en Helligdom. Spillet var ikke begyndt, i Salen befandt sig kun et Par Croupiers, der modtog os med yderste Høflighed og talte Fransk i dæmpet Tone. Vore egne Skridt vare dæmpede paa de bløde Tæpper, og vore Stemmer rettede sig derefter. En dæmonisk-høitidsfuld Forventning laa i Atmosfæren, især vistnok for mig; thi underveis havde den Tanke flere Gange nærmet sig mig, at jeg dog kun havde forsaget at berøre *Kort*, men Rouletten var ikke *Kort*. Jeg vidste, det var ikke rigtigt, og jeg var attraaende angst som maaskee en ung Pige, der begiver sig til et første, ensomt Stævnemøde. Jeg blev afholdt fra at gjøre det første Skridt ganske simpelt derved, at de Andre idet de toge Plads, syntes at forudsætte, at jeg ikke vilde være med - thi jeg havde allerede faaet Navn for at have den Mangel at være »dydig«.

Forfængelighed eller Stolthed forhindrede mig fra at sige: Nei, jeg vil dog! Men medens jeg stod og saa til, var jeg længe tilmode som en Skoledreng i Skammekrogen eller som en Fange, der seer et Stykke blaa Himmel, eller som hin Notar i »Paris's Mysterier«, der bliver saa raffineret straffet. Det grønne Bord forvandlede sig til en Flod, der strømmede med Guld; under eller over dens Vande sad i Skjul Lureley eller Venus selv, i alt Fald en deilig, fristende Kvindeskikkelse, og hun gav Held eller Uheld som Tegn paa kommende Gunst eller paa Mishag med den, der ikke var dristig troende, hensynsløst vovende nok. Roulettens Raslen i de dybe Pauser forenede sig med Blodets Hamren i mine Tindinger til en Torden. Min Lidelse og Selvovervindelse syntes mig saa stor, at en skjult Magt burde mærke sig den og beslutte at sende mig Erstatning. Men efterhaanden blev selve denne Tilstand forvandlet til en Slags Nydelse; min Phantasi fik Magt til at behandle Billederne og lede dem, og med Et mærkede jeg, at Febereren var overstaaet. Netop da sagde en af vort Selskab til mig med Forundring: »Saa De spiller virkelig ikke?«